

Zuzana Hartlová ...

**... výroba lidové fajánse
tupeského typu**

Zuzana Hartlová,

narozená 26. září 1956, pochází z hrnčířské rodiny, jejíž členové se řemeslu věnují již po několik generací. Zřejmě nejznámější byl pradědeček Jaroslav Úředníček, který v Tupesích založil tradici výroby lidové fajánse, známé jako tupeská keramika. Ve výrobě lidových fajánsů pokračovali děti i vnuci, z nichž se stali zakladatelé několika menších dílen.

Po znárodnění se tyto staly součástí Moravské ústředny Brno, později Lidové tvorby Uherský Brod a dosavadní majitelé jejich zaměstnanci. Zuzana Hartlová tak vyrůstala v prostředí keramických dílen obklopená pestrou činností, která probouzela její fantazii a po předcích zděděný talent. Od dětství navštěvovala Lidovou školu umění v Uherském Hradišti, kde se věnovala malbě a dekorativství. Do učení nastoupila jak jinak na učební obor umělecký keramik v Družstvu umělecké výroby Lidová tvorba v Tupesích. Teoretické znalosti získávala ve Škole uměleckých řemesel v Praze, obor umělecký keramik. V letech 1974 - 1978 pak studovala na Střední umělecko-průmyslové škole v Uherském Hradišti, obor umělecké zpracování keramiky u profesora Jiřího Vlacha, Stanislava Mikuláščíka a mistra Vladimíra Groše.

Po ukončení studia nastoupila do malírny, kde se zpočátku věnovala dekorování rozměrných talířů a džbánů technicky náročným rostlinným ornamentem. Tyto sběratelsky ceněné výrobky tvořily ostatně v této době základ výrobní produkce. Teprve v 70. letech 20. století pod vedením Ladislava Hartla, otce paní Hartlové, začala tupeská dílna pracovat na rozšíření svého sortimentu. Z domácích pracovníků se na této činnosti podílela právě Zuzana Hartlová a dále také celá řada spolupracujících

Otec tupeských keramiků

Výroba keramiky v Tupesích má svůj počátek v osobě Jaroslava Úředníčka z Napajedle, jež se roku 1914 v Domě umělců v Hodoníně zúčastnil

kurzu výroby lidové majoliky, který zde z iniciativy Františka Kretze uspořádalo Sdružení výtvarných umělců moravských. Pod vedením západoslovenských mistrů z Modry zde probíhala výuka zaměřená především na malování rostlinného ornamentu. Přestože v té době již v Tupesích provozoval zavedenou cihelnu, výroba

ho oslovila natolik, že si zřídil malou dílnu, kde začal hledat vlastní cestu k výrobě majoliky, osobitého ornamentu i barev. Postupem času zapojil do výroby celou rodinu včetně dvaadvaceti dětí ze dvou manželství. Pět z nich si v dospělosti založilo vlastní dílnu nebo se alespoň podílelo na výrobě, tak byl položen široký základ produkce tupeské keramiky.

výtvarníků z okruhu ŮLUV, jako byli manželé Radovy, Marie Kotrbová či Jaroslav Hurt. Tito se cíleně snažili přiblížit výrobky vkusu tehdejších zákazníků, bez toho ovšem, aby ztratily svoji osobitost a kouzlo pestrých barevných tónů barev vysokého žáru. Výtvarníci se proto nechávali inspirovat stylizovanými motivy džbánkařské produkce západoslovenských dílen 18. a 19. století, na jejichž základě vytvářeli jednoduché a přitom efektní řešení. Jídelní servisy, čajové a kávové soupravy, stolní nádobí a další výrobky nacházely odbyt v prodejních Krásné jizby, Družby či Zádruhy a patřily k vyhledávaným a žádaným výrobkům.

Změna obecného vkusu a zánik zahraničních trhů přivedly dílnu na počátku 90. let k úpadku, kterému nezabránila ani nepříliš zdařilá privatizace. Finanční problémy nástupnických firem nakonec přivedly Zuzanu Hartlovou k myšlence odejít a věnovat se výrobě samostatně. V roce 1998 založila vlastní dílnu, kde v plné míře navázala na získané zkušenosti s výrobou tupeské keramiky, v čemž pokračuje doposud.

Samostatná práce přivedla Zuzanu Hartlovou zpět na počátek profesní kariéry, kdy jako učnice procházela všemi výrobními segmenty tupeské dílny, jejíž výroba se dělila mezi kruhářnu, malírnu, výpal a další provozy, teď musela veškerou práci zastat sama. Zpočátku se zaměřovala na drobnější tvary a dekorativní předměty, a poté, co se jí podařilo dílnu pevně zakotvit na trhu, se vrátila k tradičnímu sortimentu malovaných nádob. Sama si na elektrickém hrnčířském kruhu vyrábí stěp, po přezahu ho polévá podkladovou bílou engobou, na níž maluje dekor, celek pak fixuje transparentní glazurou, která po vypálení dodá ornamentu jas.

Ve výrobním sortimentu převažují vzory tradiční majoliky, užitkové a dekorační keramiky. Vychází z tvarů, dekorů i barevné škály, navazující na rodinnou tradici, založenou dědečkem Jaroslavem Úředníčkem. K často uplatňovaným motivům patří tupeská růže s okvětvím, slaměnkový dekor složený ze žlutých nebo červených kvítků. Vedle toho se však specializuje na hotovení kopií či replik habánských fajánsů a západoslovenské džbánkařské produkce. Z její dílny pochází repliky historického nádobí pro hrad Buchlov, sběratelské jídelní servisy s vinařskou a cechovní tematikou.

Pro své nesporné řemeslné kvality a výtvarné vysoce hodnotnou produkci byla v roce 2011 navržena na udělení Ceny Vladimíra Boučka, kterou město Uherské Hradiště každoročně oceňuje významné lidové výrobce.

Zuzana Hartlová

687 07 Tupesy 304

Phone: + 420 572 597 129

Cell: + 420 774 597 129

www.tradicnivyrobek.cz